

Oponentní posudek na bakalářskou práci

Autor/ka BP: Brigita Zrůstová
Studijní obor: Pedagogicko psychologická způsobilost
Název práce: Výzkum hodnotové orientace studentů střední odborné školy
Oponent/ka: Jan Činčera

Hodnotící kritéria	Splňuje bez výhrad	Splňuje s drobnými výhradami	Splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Obsahová				
V práci jsou vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány. Cíle jsou adekvátně naplňovány.	☐	☐	☐	☒
Práce splňuje cíle zadání.	☐	☐	☐	☒
Studující využívá a kriticky vybírá sekundární a/nebo primární literaturu.	☐	☐	☒	☐
Práce má vymezen předmět, je využito odpovídajících metodologických postupů.	☐	☐	☐	☒
Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.	☐	☐	☐	☒
V práci je využita odborná terminologie a jsou vysvětleny hlavní pojmy.	☒	☐	☐	☐
V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.	☐	☐	☐	☒
B. formální				
Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce, je typograficky jednotná.	☒	☐	☐	☐
Studující dodržuje jazykovou normu, text je stylisticky jednotný.	☒	☐	☐	☐
Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.	☐	☒	☐	☐
C. přínos práce (tvůrčí přístup studujícího, kompilační hodnota, využití pro praxi)	☐	☐	☐	☒

Celkové hodnocení práce (max. 1700 znaků):

Vstupní problém práce je ve špatně formulovaném cíli v zadání, který nejprve přichází s vágním prekonceptem o vytrácení duchovních hodnot ve společnosti a následně chce „zjistit, jaké základní životní hodnoty studenti vyznávají, aby bylo možno zpřesnit a doplnit cíle vzdělávání“. Je zřejmé, že jeho naplnění není v možnostech studenta ani magisterského studia, ale výzkumného týmu, který provede rozsáhlý celorepublikový výzkum definované populace za použití standardizovaných výzkumných nástrojů. Nejasné zadání bohužel není v práci specifikováno, což vede k zhroucení celé její výzkumné části.

V předmluvě autorka přináší sérii moralizujících výroků odrážejících kritické názory na vývoj společnosti. Je ale názor na stav společnosti z roku 1996 skutečně odrazem dnešní doby? A je vůbec možné zakládat odbornou práci na výzkumně nepodložených názorech autorů, jakkoli pedagogických autorit? Teoretická část trpí několika, podle mého názoru zásadními, nedostatky. Prvním je přemíra citací a absence vlastního textu. Autorka vrší citaci za citací i bez větších logických souvislostí, některé kapitoly jsou složeny výhradně ze sbírky citací na dané téma. To ale není smyslem teoretické části práce, kde by autorka měla syntetizovat odborné poznatky související s tématem a cílem výzkumu. Autorka by měla existující poznatky seřadit, porovnat a kriticky analyzovat, nikoliv je jen „vršit“ za sebe do textu. Řada přebraných výroků má navíc charakter triviálního moralizování.

Prvních 49 stran textu je v podstatě zbytečná „vata“. Autorka by v teoretické části raději měla: 1. Definovat hodnoty a shrnout literaturu o faktorech, které ovlivňují utváření hodnot, 2. Popsat zahraniční výzkumy o hodnotové orientaci sledovaného segmentu populace z hlediska použitých metod a výsledků, 3. Podrobněji to samé pro českou populaci. K tomu je zapotřebí rozsáhlejší vstupní rešerše, než autorka uvádí v použité literatuře, ve které je pouhých patnáct česky psaných položek a chybí zejména výzkumné práce k danému tématu. V kontextu BP je zbytečné obecně charakterizovat problematiku výzkumné metodologie. Naopak podrobněji by měl být popsán vlastní výzkum. V tom vidím následující nedostatky: nesplnitelný cíl zadání zde není specifikován do zvládnutelnější podoby. Hypotézy se zpravidla formulují konkrétně a tak, aby bylo možné je jednoznačně vyvrátit. Hypotéza: „..je, že vliv školy se u žáků gymnázia projeví. Odpovědi se budou lišit na základě ročníků a pohlaví“ je jednak složená ze tří částí, první část je ale v této podobě neověřitelná. V popisu vzorku by měly být uvedeny přesné počty respondentů s rozdělením podle pohlaví a věku. Problém je ve výběru vzorku, který jak bylo řečeno, neodpovídá cíli (bylo by třeba provést náhodný výběr ze všech škol). Pro kvalitativní výzkum se naopak zpravidla nepoužívá náhodný výběr. I zde by bylo logičtější provést výběr podle nějakého odůvodnitelného kritéria. Není jasné, jak vznikl nástroj použitý pro kvantitativní sběr dat, ani jak otázky souvisí s hypotézami. Jde o nástroj, který autorka někde přebrala? Pokud ne, odkud čerpá jistotu, že je validní a reliabilní? V prezentaci výsledků nestačí jen uvádět grafy bez komentáře, naopak grafy jsou méně podstatná část prezentace. Chybí prezentace výsledků kvalitativní části výzkumu i informace o tom, jakým způsobem byla data z něj zpracována. Zde se zpravidla používají nějaké kódovací techniky. Proč vlastně autorka použila pro diskusi o hodnotách ohniskové skupiny? Nebyly by individuální rozhovory pro takové téma citlivější? Pokud autorka chce porovnávat dvě skupiny, musí k tomu v kvantitativní metodice použít inferenční statistiku, tj. v uvedeném případě např. chí kvadrát a wilcoxonův nepárový test.

Celkově je třeba konstatovat, že autorka měla v práci víc specifikovat výzkumné cíle. Ty měly být méně ambiciózní a realističtější, např. „Analyzovat a porovnat hodnotovou orientaci žáků prvního a posledního ročníku na vybrané střední škole“. Pro výzkum měl být použit buď některý existující standardizovaný nástroj, nebo jenom kvalitativní metodiku. S daty mělo být nakládáno korektně, tj. s použitím adekvátní statistiky, nebo pomocí kódovacích metod. Pokud práci hodnotím jako dobrou, je to z důvodu akceptování kontextu studia PPZ a požadovaných nároků na studenty.

Práce splňuje požadavky na udělení akademického titulu bakalář:

ANO

Práci doporučuji k obhajobě:

ANO

Návrh klasifikačního stupně:

dobře

Náměty pro obhajobu (max. 1500 znaků): *Prosím o vyjádření k uvedeným metodologickým připomínkám a návrh korektnějšího zpracování výzkumné části práce.*

Datum: 25.7.2010

Podpis: _____